

CRNA GORA
DRŽAVNA IZBORNA KOMISIJA

Broj: 334/2

Podgorica, 1.10. 2019.godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Odbor za dalju reformu izbornog i drugog zakonodavstva

-Marti Šćepanović, rukovoditeljki Radne grupe I-

Državna izborna komisija na sjednici održanoj 1.oktobra 2019.godine, razmatrala je zahtjev Odbora za dalju reformu izbornog i drugog zakonodavstva i odlučila da Odboru dostavi

M i š l j e n j e

Novopredložena rješenja (u okviru tačke 1, podtačke 1 do 4) sadržana su u članu 73 važećeg Zakona o izboru odbornika i poslanika s tim što se uvodi novina da se glasa putem pečata.

Važećim zakonskim rješenjem tajnost glasanja je utvrđena kao osnovni princip i bitna pretpostavka za izražavanje slobodne volje birača.

Takođe, Komisija cijeni da prenormiranost pojedinih rješenja kojima se uređuje postupak glasanja može taj proces učiniti složenijim a ne mora obezbijediti bolju zaštitu principa tajnosti glasanja i jačanja povjerenja u izborni proces.

Štampanje glasačkog listića na predloženi način čini izradu listića mnogo zahtjevnijom u tehničkom smislu a takođe povećava i potrebna finansijska sredstva. Cijenimo prihvatljivim rješenje povećanja gramaže papira sa dosadašnjih 120 na predloženih najmanje 190.

Nejasno je na koji način bi različita boja listića i kontrolnog kupona doprinijela obezbjeđivanju zaštite tajnosti glasanja, pri čemu se ne navodi da su kontrolni kuponi

numerisani brojevima čiji raspon odgovara broju birača upisanih u birački spisak i na osnovu kojih su listići složeni na biračkom mjestu.

Prihvatljiv je predlog da se odredi mjesto za stavljanje štambilja OIK i pečata biračkog odbora, dok smatramo suvišnim da poledina glasačkog listića bude tamnoplave boje imajući u vidu rješenje da se gramaža papira za glasački listić poveća na 190 grama, što ga čini potpuno neprozirnim.

Novo rješenje da birač glasa automatizovanim pečatom koji bi se izrađivao u određenom broju komada, odnosno za svaki paravan po jedan, otvara niz pitanja i nedoumica. Prvo, da li bi Zakonom trebalo predvidjeti i broj paravana? Pošto broj paravana na biračkom mjestu zavisi od broja birača, to bi svaki put kada se poveća broj birača na biračkom mjestu, što je u praksi moguće, trebalo mijenjati Zakon i povećati broj paravana i pečata. Drugo, što sa glasačkim listićem, ukoliko stariji birač „drhtavom rukom“ ne postavi pečat (prečnika 1cm) u označeni krug(prečnika 1,5cm). Da li je takav glasački listić važeći? Treće, kakav je postupak u slučaju neovlašćenog otuđenja pečata iz paravana? Takođe, koji bi bio postupak prilikom glasanje putem pisma i korišćenja pečata? Četvrto, sama izrada pečata dovela bi do povećanja troškova izbornog procesa ako uzmemo u obzir da je na posljednjim izborima bilo 1216 biračkih mjesta i minimum 3 paravana na svakom biračkom mjestu. Peto, po važećim Pravilima o radu biračkih odbora, birački odbor dozvoljava ulazak u prostoriju za glasanje onolikom broju birača koliko ima paravana za glasanje. Propisivanje tačnog broja paravana Zakonom proces glasanja bi se mogao učiniti komplikovanijim i sporijim, jer bi moglo da se desi da ne bude predviđen dovoljan broj paravana za neko biračko mjesto. Ovdje treba imati u vidu da OIK donosi rješenje o određivanju biračkih mjesta 20 dana prije dana održavanja izbora, a tačan broj birača poznat je 10 dana prije održavanja izbora, odnosno donošenjem rješenja o zaključivanju biračkog spiska od strane MUP-a.

Smatramo da bi tajnost glasanja u potpunosti bila obezbijeđena uvođenjem zakonske norme da je važeći glasački listić onaj koji je zaokružen ispred rednog broja naziva izborne liste plavom olovkom koja se nalazi u paravanu. Upotreba drugih simbola prilikom glasanja (trougao, srce, zvjezdice i sl.) i dopisivanja na glasačkom listiću učinila bi listić nevažećim.

Pored navedenog, mišljenja smo da neka od ovih i drugih pitanja treba urediti podzakonskim aktima, pravilima i uputstvima, kao što je i do sada bio slučaj (12 pravila i uputstava) koja donosi DIK a samo ključna rješenja Zakonom.

PREDSJEDNIK

Đorđije Vukčević, s.r.